

«Վարդանանք» կրթահամալիր 2021-2022 ուստարի

Հետազոտական աշխատանք

Երևանի Ա. Պուշկինի անվան հ.8 հիմնական դպրոց

Թեմա՝ Վ. Շեքսպիրի «Համլետ» ողբերգության
բարոյադաստիարակչական դասերը

Կատարող՝ Ս. Ավետիսյան

Ղեկավար՝ Ա. Անտոնյան

Երևան 2021թ.

<p>Հիմնական Հասկացութիւններ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ինքնութիւն 2. Հարմարութիւն 3. Ստեղծարարութիւն
<p>ԵնթաՀասկացութիւններ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Վերաբերմունք 2. Բանավոր Հարմարութիւն 3. Կառուցված Խոսք
<p>Խառնուրդ Կամ Ընդհանրական Հասկացութիւններ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ժամանակ և Տարածութիւն 2. Անհատ եւ Հարաբերութիւն
<p>Ձեռնարկ Կարողութիւններ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ինքնաձևաչափ և Սոցիալական Կարողութիւններ 2. Սովորել Սովորելու Կարողութիւններ 3. Միջանկյալ Կարողութիւններ, Թասրոն, Ֆիլմ, Աստիճան
<p>ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ</p>	<p>Առարկայական</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բնութագրել Գլխավոր Հերոսին 2. Ցույց տալ Հերոսների Տարբերութիւնները 3. Գեղեցիկ Աստիճան /Մենախոսութիւն և Ընտրած Հասկացութիւն/ և Գրագիտական Ընթացք 4. Կառուցել Խոսք Որեւէ Հասկացութիւն
<p>Կարողութիւններ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Բնութագրել Մարդին, Գնահատել Նրա Արարքները Եւ Դրանց Հետեւանքները 2. Վերլուծական Կարողութիւնների Զարգացում 3. Բանավոր Խոսքով Լսարան Պաշտելու Կարողութիւն
<p>Սովորողի Նկարագիր և Դիմումներ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Արդարութիւն Հասարակացումը Հերոսի Կերպար 2. Հոստիատիւն Սերունդի Ոգնելու Եւ Ոգնելու շնորհիւ Հնարավորութիւն Ընթացք 3. Իմաստ Ընկերութիւն Կարեւորութիւն

	4. ՎՐԻՄԻՊԹՅԱՆ ԸՆԿՆՈՒՄ ԲԱՐԻՄԻՊԹՅԱՆ ԸՆԿՆՈՒՄ
ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ԲՆՈՒԹԱԳՐԵԼ ԵՒ ՀԱՄԵՄԱՏԵԼ ՀԵՐՈՍՆԵՐԻՆ 2. ՄԱՏՆԱՆՇԵԼ ՀԵՐՈՍՆԵՐԻ ԱՐԱՐՔՆԵՐԻ ԲԱՑԱՍԱԿԱՆ ՀԵՏԵԻԱՆՔՆԵՐԸ 3. ՁԵԻԱԿԵՐՊԵԼ ՀԱՐՑԱԴՐՈՒՄ ԵՒ ԳՏՆԵԼ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐՈՎ
ԿԻՐԱՌՎՈՂ ՄԵԹՈԴՆԵՐ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ՀԱԿԻՐՃ ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 2. ՎԵՑ ԳԼԽԱՐԿ 3. ՊԱՏԿԵՐԱՍՐԱՀ 4. ՔԱՌԱԲԱԺԱՆ 5. ՅՈԹ ԿԱԴՐ 6. ՃԱՄՊՐՈՒԿ
ԻՄԱՍՏԱՎՈՐՈՒՄ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ԼՐԱՑՆԵԼ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀԱՐՑԱԹԵՐԹԻԿ ԲԱՑԱՀԱՅՏԵԼՈՒ ՀԱՄԼԵՏԻ ԿԵՐՊԱՐԸ /ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ. ԲՆԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԳԾԵՐ.../ 2. ԳՐԵԼ ՆԱՄԱԿ ՀԱՄԼԵՏԻՆ 3. ՀԱՐՑԵՐԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ ՀԻՄՆԱՎՈՐԵԼ ԳՐԱԳԵՏ ԸՆՏՐՎԱԾ ՀԱՏՎԱԾՆԵՐՈՎ և ԳԵՂԵՑԻԿ ԱՍՍՈՒՆՔՈՎ
ԿՇՌԱԴԱՏՈՒՄ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ՀԱՍԿԱՆՈ՞ՒՄ ԵՍ ՀԱՄԼԵՏԻՆ 2. ՄԵԿՆԵԼ ՎՐԵԺԽՆԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 3. ԲԱՌԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԱՌԱՆՁՆԱՑՆԵԼ «ԴԱՄՈՆ» ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅԱՆԸ 4. ԼՐԱՑՆԵԼ ՀՈՄԱՆԻՇԱՅԻՆ ՇԱՐՔԵՐՆ ԸՍՏ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ
ԱՍՓՈՓՈՒՄ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ի՞ՆՉ Է ՍՈՎՈՐԵՑՆՈՒՄ ՄԵՁ ԱՅՍ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆԸ 2. ԺԱՄԱՆԱԿԻ և ՏԱՐԱԾՈՒԹՅԱՆ ՄԵՁ ՓՆՏՐԵԼ ՀԱՄԼԵՏԻՆ 3. ՄԵԿՆԵԼ ՆՐԱ ՎՐԵԺԽՆԴՐՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ 4. ՏԱԼ ԸՆԴՀԱՆՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հետևելով վերոնշյալ կառուցվածքին՝ ներկայացնում ենք Վ.Շեքսպիրին՝ տալով ընդհանուր պատկերացում մեծ անգլիացու մասին:

Անգլիացի դրամատուրգ, բանաստեղծ Վ.Շեքսպիրը համաշխարհային գրականության ամենախոշոր ներկայացուցիչն է: Նրա գրական հարուստ ժառանգությունն էլ ուշ Վերածննդի եվրոպական դրամատուրգիայի գագաթն է: Շեքսպիրը մի ամբողջ գեղարվեստական տիեզերքի ստեղծողն է, նա տիրապետում է անհամեմատելի երևակայության և գիտելիքների, ուստի նրա յուրաքանչյուր գործի վերլուծություն հետաքրքիր է և ուսանելի:

«Շեքսպիրը դարձել է մի չափ ազգերի զարգացման աստիճանը որոշելու համար: Եթե մի ժողովուրդ նրան չի թարգմանում կնշանակի՝ տգետ է, եթե չի հասկանում, կնշանակի տհաս է, եթե մի լեզու նրա վրա չի գալիս, կնշանակի տկար է»:

Հովհաննես Թումանյան

Շեքսպիրի ստեղծագործությունները թարգմանվել են հայերեն և ունեն հրաշալի հնչողություն, կարելի է ասել, որ ամենևին էլ «ապակու տակ դրված վարդի» նման չեն և ունեն Իրենց հայկական անզուգական բույրը: /հայ թարգմանիչ Հ.Մասեհյան/ 1965թ. ՀԳԱԱ-ի արվեստի ինստիտուտում հիմնվել է Շեքսպիրագիտական կենտրոն: «Շեքսպիրական» մատենաշարի յոթ հատորներ են լույս տեսել:

Հավելենք, որ «Համլետ» ողբերգության թեման Շեքսպիրը փոխառել է XII դարի իսլանդական մատենագրերից:

Հաջորդ քայլը ծանոթանում ենք «Համլետ» ողբերգության դիպաշարին նշում հիմնական գաղափարները, որոնց անդրադառնալու ենք գրքի հատվածը մեկնելիս: Նշում ենք համամարդկային գաղափարները, որոնք բարոյական արժեքներ են: Ներկայացնում ենք դրանք՝

- ✓ ազնվություն
- ✓ հոգու մաքրություն

- ✓ ընկերասիրություն
- ✓ մարդասիրություն
- ✓ չարություն բարի լինելու համար
- ✓ արդարություն
- ✓ առաքինություն
- ✓ խոհեմություն

Այս ամենի հետ անդրադառնում ենք և այլ ենթաշերտերի, քանի որ նշվածներն հիմնավորելու և գրագետ վերլուծելու համար հարկ է, անշուշտ, անդրադառնալ մարդկային մերժելի հատկություններին՝

- ✓ չարագործությանը
- ✓ դավաճանությանը
- ✓ անարժանությանը
- ✓ ուրացությանը
- ✓ կեղծավորությանը
- ✓ դավադրությանը ...

Եվ այս հակադրությունների արդյունքում հասնել մի գաղափարի, որի շուրջն էլ պետք է հարթել գլխավոր հերոսի հոգևոր տառապանքից ազատագրվելու ուղին՝ վրեժխնդրության ուղին:

Քայլ առ քայլ հանգեցնել վերլուծությունները ապաշխարության գաղափարին:

Պետք է հայտարարել բոլոր ժամանակների մարդկային համընդհանուր ողբերգությունը. «Դարը փշրված է, և ամենավատը, որ ես ծնվել եմ այն վերականգնելու համար»:

Նշում ենք, որ գրողը ներկայացնում է հին Դանիան, ակայն պարզից էլ պարզ է, որ տեսնում ենք նոր Անգլիան:

Վիտենբերգի համալսարանի ուսանողը մարմնավորում է մեծ ողբերգակին, երևան հանում վերջինիս գերմարդկային խնդիրը՝

ընդունել - հառաչել իրականության համար

մեռնել - իր համար լուծել բոլոր խնդիրները

Նրա գերագույն առաքելությունը բարոյական աշխարհի վերականգնումն է:

Կերպարի վերլուծության յուրաքանչյուր քայլով փորձ ենք անում հասկանալու, որ իշխանության համար պայքարի թեման եղել է, կա և գուցե կլինի միշտ, եթե բարոյական նորմերի հիմքերը մնան խախուտ, եթե հասարակության մեջ չաճի նոր սերունդը, որը կարող է փոխել աշխարհը դեպի լավը: Ողջամտորեն լավ ու արդար մարդիկ կլինեն դրանք նոր Համլետները, Դոն Կիխոտները, Ֆաուստները, Փոքր Մհերները թե այլ հավերժական կերպարներն են, որ ի գորու են լուծելու ընչաքաղցության, գահասիրության, աթոռասիրության բարդույթը. ժողովուրդը պիտի ունենա գրագետ, ազգասեր խոհեմ ղեկավար՝ մարդ: Մարդ, պարկեշտ մարդ, որը բոլորից կվերցնի ամեն մի կարծիք և դատողությունն արդեն իրեն կպահի, կապրի իր աշխարհի հարցերով՝ մնալով ճշմարտության, բարու, ազնիվի, արդարի պաշտպան և չար գաճաճների կտանի կործանում:

Անպայման անրադառնում ենք «համլետիզմ» հասկացությանը, նշում, որ այն մարդու առանձնահատկություն է հակասությունների վիճակում, երբ պետք է փոքր-ինչ դանդաղել ոչ միայն համոզվելու մեղքի համար, այլև համոզելու: Դրանով իսկ գնալ այն քայլին, որ կոչվում է վրեժխնդրություն:

Պայքարի և վրեժխնդրության մասին խոսելիս կարևորում ենք այս երևույթների բազմակողմանի վերլուծությունը:

Մպանությունների, մահերի շարքը հաստատում է այն պարզ ճշմարտությունը, որը չարի դեմ պայքարող ազնիվ և արդար ուժն անպայման պիտի հաղթի, հաստատի իր «լինելը»:

Համլետի կերպարի վերլուծության կարևորագույն հատկանիշներից է ընկերասիրությունը:

Հավատարիմ և իսկական ընկերոջ և ընկերասիրության գաղափարը ևս կարևորվում է: Այս գաղափարի միասին խոսելիս հիշատակվում է Դամոնի մասին: Հանձնարարված համանուն պատմությունն ենք ներկայացնում, և Համլետի և

Հորացիոյի ընկերությանը զուգահեռ տանելով Դամոն և պատմությունը:

Ամփոփում ենք, որ Դամոնն և Պիթիասը իսկական ընկերությունն են խորհրդանշում և դարձել են գաղափարակիր արտահայտություն:

Համլետը բոլորիս համար խիստ իրական, կենդանի մարդ է, մեծ զգայունությամբ օժտված տաքարյուն մարդ: Նրան կարելի է համարել կատարյալ մարդ, քանի որ իր ամեն արարքի մեջ ասպետական վեհությամբ հիմնավորում է, համոզում մեզ, որ վշտի ծանր գիտակցությամբ գտնում է իր առաքելության լուծումները:

Հատվածի մեր ուսումնասիրությունը, կերպարի վերլուծությունն ուղղորդվում են համանուն ֆիլմի հայերեն թարգմանությամբ համապատասխան հատվածների դիտումներով, /նրանք պիտի ողջ ֆիլմն էլ դիտեն/, ինչպես նաև ուշադրություն ենք դարձնում անզուգական խոսքին, շեշտադրությանը:

Վերլուծության ընթացքում հիշատակում ենք հատվածում գործող բոլոր հերոսներին: Փորձ ենք անում յուրաքանչյուրին բնորոշել՝ ըստ բնութագրումների և արարքերի: Հատկապես զգացմունքային է մոր և որդու դրվագը, ուր կան հետաքրքիր շերտեր:

«Ընկեր» կոչվող երիտասարդների՝ Ռոզենկրանցի և Գիլդենշտերնի կեղծավոր կերպարները:

Եվ, իհարկե, Օֆելյայի հոր՝ Պոլոնիուսի կերպարը, որի մեկնությունները, դատողությունները ևս ունեն փիլիսոփայական խորք:

Ձեռնագնդակի նման միմյանց տալիս ենք բառերի բացատրությունները, հոմանիշային շարքերը:

Անպայման տալիս ենք մեկնություններ հատվածի վերջում ընտրված ասույթներին, ընտրում ամենատպալորիչը:

Այս դեպքում գատեցինք.

«Թող անգուր լինեմ հենց միայն բարի լինելու համար»:

Ասում ենք նաև.

3 բան, որ սովորեցինք

2-ը, որ կարևորեցինք

1-ը, որ վաղը կկիրառենք:

Որպես ավարտ կայացնում ենք լավատեսական մի եզրահանգում, որ հնարավոր է հավատալ սիրուն և բարեկամությանը, մարդու խոհեմությանն ու բարու հաղթանակին, հնարավոր է ոչնչացնել չարը և հնարավոր է երջանիկ լինել:

Դասի ավարտին հնչեցնում ենք.

«Մի՛ վախեցեք հրաժարվել լավից՝ հանուն լավագույնի»:

